

Management evaluatie prestatieoutput.

Staatsbosbeheer heeft een systeem van kwaliteitbeoordeling van behoud en ontwikkeling van natuur en landschap, waarbij door interne kwaliteitsbeoordelingen (IK's) per jaar een deel van het beheersareaal wordt beoordeeld op de geleverde prestatie. De betrouwbaarheid van IK's wordt getoetst door audits van externe deskundigen wat betreft het gevoerde beheer, het beheerproces en de conclusies van IK's. Uit kostenoverwegingen en efficiëntie (in het kader van de te realiseren ombuigingen) is gezamenlijk met de opdrachtgever besloten niet langer in een uitgebreid verslag over prestatie output voorzien. Daarom beperkt het verslag zich tot een kwalitatieve evaluatie van de beheerresultaten.

Graslanden

In de beoordeelde graslanden blijkt een goed resultaat van het verschrallingsbeheer meer tijd te vergen dan ingeschat. De bodem was bij aanvang het natuurbeheer (tien jaar geleden) zo rijk aan voedingsstoffen door agrarisch gebruik, dat verschralling van de grond meer tijd vraagt. Bovendien kon het beheer niet geheel conform planning worden uitgevoerd door het tekort aan financiële middelen.

Weidevogels

Wat betreft de weidevogelstand zet de trend van het laatste decennium zich door. De weidevogelstand neemt over het geheel gezien af. Oorzaken hiervan zijn de geringere omvang van weidevogelgebieden, het te lage waterpeil en de geringe beschikbaarheid van ruwe stalmest.

Droge en vochtige heide

Goede resultaten zijn behaald in de biotoop heide. De projecten om de heidegebieden te herstellen, bijvoorbeeld Brabantse Wal en Oosterwolde, hebben een grotere soortenrijkdom opgeleverd.

Soortenbeheer

Met specifiek soortenbeheer wordt geregeld goede resultaten geboekt: verdwenen planten en diersoorten komen terug, terwijl aanwezige kritische soorten in aantal toenamen. Dat gebeurde bijvoorbeeld op de Brabantse Wal en in de Langstraat. Maar ook in het Brandemeer (Stellingwoude), waar de Grote Vuurvlinder zich gevestigd heeft. Ook de Zilveren Maan, een dagvlindersoort, heeft een stabiele populatie opgebouwd langs het Zwarte Water en in natuurgebied de Stadsgaten bij Hasselt.

In de Wite en Swarte Brekken, het Sneekermeer en de Terkaplesterpuollen komt de Noordse woelmuis weer meer dan verwacht. In Brandemeer is ook de otter teruggekeerd.

Waterhuishouding

In objecten, waar de waterhuishouding op orde is gebracht na afronding van het gebied, neemt de natuurkwaliteit snel toe. Hydrologische maatregelen sorteren dus effect. Daar waar geen hydrologische maatregelen zijn uitgevoerd, is dit vaak de beperkende factor voor een kwalitatief goede vegetatie. De goede resultaten in het beheer van vochtige heide terreinen zijn vooral terug te voeren naar de genomen de hydrologische maatregelen.

Ook de kwaliteitsverbetering van het oppervlaktewater in het Veerse Meer is een goed voorbeeld van de het effect van waterhuishoudkundige maatregelen; Door de doorlaat bij de Zandkreekdijk is het Veerse Meer weer zouter geworden, wat een spectaculair herstel heeft opgeleverd.

In de drie zuidelijke provincies is een kwantitatieve inschatting gemaakt van de waterstanden en waterkwaliteit. Op 29 procent van de oppervlakte zijn de waterstanden en de waterkwaliteit verbeterd, terwijl deze op 9 procent van de oppervlakte achteruit zijn gegaan.

In veel vochtige en natte graslanden is de natuurkwaliteit nog niet op orde door het uitblijven van hydrologische inrichtingen. De kwaliteit van deze gebieden zal met sprongen vooruitgaan, als het grondwaterpeil in deze gebieden stijgt. De oorzaken van het lage grondwaterpeil liggen echter grotendeels in de ontwatering van nabijgelegen percelen.

Recreatie

Het percentage van de gebieden dat geheel opengesteld is voor het publiek blijft onveranderd meer dan 90 procent.

Bezoekers zijn tevreden over de recreatievoorzieningen in gebieden van Staatsbosbeheer. Het op orde houden van de recreatievoorzieningen is een aandachtspunt; in de bezoekersenquetes worden genoemd het gebrek aan zitbanken, het slechte onderhoud van de aanwezige zitbanken, het gebrek aan fietspaden en het beperkte onderhoud van de aanwezige fietspaden. Om financiële redenen is het in bepaalde gevallen niet gelukt om de voorzieningen in goede staat te houden.

Er zijn op lokaal niveau nieuwe investeringen gedaan, bijvoorbeeld in een nieuwe kanoroute in het kader van het Friese Merenproject, dat beoogt de provincie Friesland nog aantrekkelijker te maken als watersportgebied.

Participatie

In en om veel terreinen die we beheren, is sprake van intensief contact met onze burens, ondernemers en bezoekers. Dat gaat om vele tienduizenden contacten. Het merendeel daarvan verloopt positief en rimpelloos; een klein aantal daarentegen levert spanningen op.

Staatsbosbeheer besteedt steeds meer aandacht aan burgerparticipatie, vrijwilligers en educatie. Zo maakt Staatsbosbeheer deel uit van het platform Langstraat, (Waalwijk e.o) dat eigen projecten in het gebied Westelijke Langstraat uitvoert.

In veel objecten verzamelen vrijwilligers monitoringsgegevens over bijvoorbeeld broedvogels, planten, dagvlinders en reptielen.

Als erkend leerbedrijf begeleiden medewerkers van Staatsbosbeheer in de rol van mentor of praktijkbegeleider jaarlijks diverse leerlingen en stagiaires.

In verschillende gebieden zijn Boomfeestdagen en natuurwerkdagen georganiseerd

Staatsbosbeheer zoekt steeds vaker de samenwerking met maatschappelijke organisaties zoals zorginstellingen en organisaties voor sociale werkvoorzieningen. Cliënten van zorginstellingen helpen in steeds meer gebieden mee met het uitvoeren van beheertaken. bijvoorbeeld EXPED in boswachterij Staphorst

Monumenten

In 2011 hebben wij veel energie gestoken in het ordenen van de informatie over de rijksmonumenten (gebouwde en groene), waarvoor wij verantwoordelijk zijn. We hebben met groot succes een beroep gedaan op de zogeheten BRIM-regeling, waarmee we enkele tientallen monumenten een impuls in onderhoud konden geven.

Herbestemming van monumenten, passend bij het karakter van gebouw en omgeving, staat hoog op onze agenda. Geslaagde voorbeelden van objecten de forten Vechten en 't Hemeltje en Radio Kootwijk.